

تا تکلیف خودمانرا بدانیم و بنده چون نظامنامه داخلی را ندیده ام اصطلاح مجلس را در فوریت و عدم فوریت نمیدانم چیست همین قدر عرض میکنم بر سایر طرحها اینکه بمجلس داده شده است مقدم دارند چون این اصلاحات خیلی مهم است و اینکه گفته شده که از کجا استخدام خواهد شد بنده اشاره کرده بودم که این از نقطه مالیه پیشنهاد میشود و معلوم است در این خصوص در مجلس و در کمیسیونها مذاکرات زیاد خواهد شد همین میشود و در موقع خودش و باتفاق هیئت وزراء و مجلس از هر جا که صلاح دانند و تصویب نمایند استخدام خواهد شد عجلالتادراین خصوص مذاکره نمیکنم.

رئیس - مقصود از فوریت در نظامنامه اینست که پس از مراجعت از کمیسیون فقط یک کشور در مجلس میشود و رای گرفته میشود.

وزیر مالیه - آنطور لازم نیست لکن زودتر بکمیسیون برود و مراجعت نماید.

رئیس - پس ارجاع میشود بکمیسیون قوانین مالیه

مقیم السلطنه - این باید بکمیسیون بودجه برود نه به کمیسیون قوانین مالیه این راپورت متضمن سه مطلب بود یک مقدمه یک اصول اصلاحات یک نتیجه که عبارت از استخدام است و صحبت در مقدمات نیست صحبت در اصل نتیجه است و باید بکمیسیون بودجه برود.

اسدالله میرزا - چون اصل لایحه را جمع بقوانین اصلاحات مالیه است بدو بکمیسیون قوانین مالیه میرود پس از آنکه در آنجا تصویب شد در خصوص حقوق و مواجیش رجوع بکمیسیون بودجه میشود.

حاجی محمد اسمعیل کاشف - چون این مسئله خیلی مهم است پس از مراجعت از کمیسیون و آمدن بمجلس چون خاطر آقایان مستحضر نیست خیلی طول خواهد کشید لازم است مجاز باشند آقایان و کلا در حضور در کمیسیون تا از اطلاعات و مذاکرات اعضای کمیسیون کسب اطلاعات لازمه کرده در مجلس چندان طول نکشد.

رئیس - البته در مجلس توضیحات لازمه بقدریکه آقایان را مسبوق کنند خواهند داد.

مؤتمن الملک - اینجا گفته شد در مطالب فوری یک شور در مجلس خواهد شد لازم هست یاد آوری کنم که در مطالب راجع بودجه هم یک شور باید بشود چون این راجع بکنترات هم هست خوبست فردا پس فردا در این باب صحبتی شود که کنترات بمجلس باید بیاید یاخیر بمذاق محقق شدن آن آنوقت تجزیه بشود این لایحه یکجزش را رجوع بقوانین مالیه میکنیم و یکجزش رجوع به بودجه است بکمیسیون بودجه رجوع میشود و در این جزء بموجب نظامنامه یک شور کافی است.

تقی زاده - یک جزء از سه جزء این لایحه راجع به بودجه است والا مالیات غیر مستقیم را مستقیم کردن و جمع آوری مالیه دولت بیک طریق منظم و تشکیل اداره تسجیل و غیره تمام راجع بقوانین مالیه است اگر اینها را قانون نمیدانند یک مطلبی است والا یک جزء اخیرش راجع به استخدام چند نفر اردوستانی است و در خصوص مواجیش آنها بلی باید

بکمیسیون بودجه رجوع شده یک شور هم کافی است
مؤتمن الملک - ممکن است یک اداره تشکیل کنیم قانون هم بگذاریم ولی بگوئیم نمیخواهیم مستخدم از خارج بیآوریم بگمراه هم وضع قانون میکنیم هم مستخدم میآوریم پس دو مطلب است اولی راجع بقوانین مالیه است باید دقتهای زیاد شده دو شور در مجلس بشود و ثانی راجع به بودجه است و یک شور در آن کافی است و اینکه کنترات باید بمجلس بیاید یاخیر این یک مسئله علیحده است و بنده عرضم این بود که پیش بینی کرده باشیم و قبل از وقت در این خصوص معین باشد که باید کنترات بمجلس بیاید یاخیر و باید با وزیر مالیه در این خصوص صحبت شود.

مقیم السلطنه - عرض بنده اینست که در اظهارات نمایندگان خربست قدری دقت کنیم و مجبور بکنیم نمایندگان را بتکرار اگر اول بعراض بنده التفات فرموده بودند فرمایشات آقای تقی زاده لازم نبود و اگر این ترتیبات را منظور داریم یک نکت مذاکرات کم میشود بنده عرض کردم این لایحه دارای دوسه مقدمه است که هر یک نتیجه دارد و نتیجه تمام آنها استخدام چند نفر است و از باب مواجیش راجع بکمیسیون بودجه است همان قسم که آقای مؤتمن الملک گفتند پس لازم است بهمان کمیسیون رجوع شود.

اسدالله میرزا - تعجب میکنم از اینکه یک مسئله داخلی آنقدر مذاکره میشود این لایحه حاوی است اصلاحات لازمه مالیه را و یک جزش متعلق بمستخدمین است آنهم بمجلس خواهد آمد بعد از آنکه اصل مطلب در کمیسیون قوانین مالیه تصویب شد آنوقت در این خصوص صحبت میکنیم چنانچه مسئله استخدام مسیو بیرو در سابق بمجلس آمده و بنده عقیده ام اینست که یک کنتراتی که تا بحال شده است همان است که بمجلس آمد و از مجلس گذشت اینهم همان قسم پس از تصویب کمیسیون قوانین مالیه بمجلس خواهد آمد.

وکیل التجار - بنده عرض میکنم در صورتی که این مسئله را فرض کنیم از هر جهت متعلق به بودجه است باز نمیشود گفت یک شور در آن کافی است برای اینکه در بودجه هم که یک شور را کافی دانسته اند در صورتی است که راجع بیک سال است اما در چیزی که راجع بامور سنواتی است و سالها باید دولت و ملت یک پولی بدهد چطور میشود بیک شور قناعت کرد البته ملاحظاتی زیاد و دقتهای تمام در آن خواهد شد چیزیکه هست اینست که لازم است در کمال سرعت و شتاب این مسئله تمام شود و هر چه زودتر از مجلس بگذرد چون اساس اصلاحات مالیه میتوان گفت بسته بهمین اقدامات است.

رئیس - خیلی از آقایان اجازه خواسته اند و گمان میکنم مذاکره کافی باشد حالا تصویب میکنند بکمیسیون قوانین مالیه و کمیسیون بودجه رجوع شود؟ (اغلب تصویب کردند)

(وزیر پست و تلگراف نظامنامه اداره پست را تقدیم کرد نظامنامه دارای مقدمه بود آن مقدمه را خود وزیر قرائت کرد مشعر بر اینکه که این نظامنامه اداره پستخانه است که تقدیم مینمایم و متمنی است که زودتر از مجلس بگذرد تا بموقع اجرا گذارده شود.)

رئیس - یک ربع تنفس است - (۲۵ دقیقه قبل از غروب مجدداً مجلس منعقد شد و ذکاء الملک شروع بقرائت نظامنامه اداره پست نمودند که محتوی شصت فصل بود.)

مقیم السلطنه - مقرر فرمایند زودتر طبع توزیع شود.

رئیس - یکی از موضوعات امروز راپورت کمیسیون راجع بمناقشه بین بلدییه و مالیه بود لکن نظر باینکه بمجلس فریب ختم شود رجوع به شنبه آتی میشود.

آقای آقا میرزا محمد صادق طباطبائی یک هفته مرخصی خواسته بودند برای کسالت حضرت حجة الاسلام آقای آقا میرزا سید محمد طباطبائی و کسالت ایشان در این موقع خیلی موجب تاسف و تحسرات است لکن چون مراقبت بحال ایشان راجع بایشان است باینجه مرخصی خواسته اند که اگر گاهی دیر آیند جزء غائبین منظور نتوانند و این مرخصی از ۱۵ محرم است موضوع مذاکرات جلسه آتی را پورت کمیسیون بودجه راجع بهفت فقره متوفیات است طبع و توزیع شده راپورت کمیسیون بمبتکرات راجع بطرح.

آقای تقی زاده قرائت آخری راپورت کمیسیون اعتبارنامه ها راجع بنمایندگان کاشان و از کمیسیونها خواهش میشود زودتر مطالب را بمجلس بدهند که موضوع مذاکرات جلسه را چند روز قبل بتوانیم تعیین کنیم.

(رئیس حرکت کرد مجلس ختم شد)

جلسه ۴۶

صورت مذاکرات سه شنبه بیستم

شهر محرم الحرام ۱۳۲۸

سه ساعت و نیم قبل از غروب مجلس در نعت ریاست آقای مستشارالدوله منعقد گردید (خلاصه مذاکرات مجلس قبل رامعاضد الملک قرائت کردند).

ارباب کیخسرو - بنده می بینم سه جلسه است صورت درست غائبین نوشته نمیشود در آن جلسه قبل چند نفر دیر آمدند اسمشان برده نشده تقریباً نه نفر دیر آمدند در جلسه حالیه دیر آمدند.

معاضد الملک - بموجب نظامنامه داخلی بایستی اداره مباشرت صورت غائبین را بنویسد در صورت مجلس نوشته نخواهد شد.

ارباب - اداره مباشرت بایستی صورت اسامی غائبین را بنویسد ولی باید در صورت مجلس هم نوشته شود که لامجاله همین خودش یک تنبیهی باشد که دیر نیایند.

رئیس - موضوع مذاکره امر از چهار فقره است راپورت کمیسیون راجع بمناقشه بین بلدییه و مالیه قرائت آخری راپورت کمیسیون اعتبارنامه ها راجع بنمایندگان کاشان هفت فقره راپورت کمیسیون بودجه راجع به متوفیات راپورت کمیسیون مبتکرات راجع بطرح آقای تقی زاده ولی قبل از آنها دو فقره تلگراف است که آنها را کمیسیون عراض بمجلس ارجاع کرده و لازم دانسته که در مجلس قرائت شود (دو فقره تلگراف قرائت شد) (اول از نایب حسین کاشانی در اظهار توبه از رفتار سابقه با عبارات عاجزانه دوم از انجمن رشت مبنی بر این که در تلگراف

سابق عرض استعفا شده جوابی نرسید و حالیه مجدداً اظهار استعفا نمود.

رئیس - قبل از این تلگراف يك کاغذ مفصلی هم نوشته بودند که آن کاغذ را کمیسیون عریض رجوع کرده بود. بمجلس ولی بعد از ملاحظه بملاحظاتی از هیئت رئیسه ارجاع شد بکمیسیون داخله بعد این تلگراف رسیده است و از راه کمیسیون عریض بعد از ملاحظه رجوع کرد بمجلس که قرائت شود (تلگراف قرائت شد).

رئیس - ابتداءً يك تلگرافی از بمشرا الملک رئیس پست و تلگراف بمجلس رسیده بود و همچنین تلگراف دیگری انجمن رشت کرده است که وزارت پست و تلگراف این شخص را معزول کرده است و حال اینکه از مصدر کار بوده و ما از مجلس بقای او را استدعا میکنیم و همچنین بوزارت پست تلگراف تلگرافی کرده اند باین مضمون و مجلس بوزارت پست و تلگراف نوشت که تغییر بمشرا الملک ضرورتی داشته وزارت پست و تلگراف جوابهایی نوشت که تغییر بمشرا الملک ضرورت دارد قبل از اینکه جواب داده شود انجمن کیلان دوباره تلگراف کرد در ابقای او برای استعفا از کمیته مراتب از هیئت رئیسه بیارند نمایندگان کیلان اظهار شد که تلگراف انجمن کیلان چه علتی دارد نمایندگان کیلان گویا خودشان از طرف خودشان يك تلگرافی بانجا کرده بودند که ما چرا مداخله در اینگونه کارها میکنید و چه موقع استعفاست این جواب داده اند.

وکیل التجار - بنده میخواستم این مسئله را توضیح کنم که این تلگراف از انجمن با آن سختی آمد برای استعفا از عضویت بواسطه معرفی بمشرا الملک از طرف وزارت پست و تلگراف و خیلی اسباب حیرت شد و يك تلگرافی شد بانجمن نه بطور تهدید فقط باین عنوان که شایسته نیست انجمن بواسطه يك همچو امر غیر مهمی که يك وزارت خانه يك مأمور خودش را تغییر داده است با این شدت اظهار استعفا نماید انجمن این شکل باید اظهار نماید که این شخص کافی است و بی جهت او را تغییر ندهند و نباید انجمن در اجرائیات مداخله نماید وزارت خانه ها همیشه باید بتکلیف خود عمل نمایند حالا معلوم میشود که این تلگراف هم يك سوء اثری کرده در صورتیکه همین بمشرا الملک بنده خودم بودم همراهی بسیار کرده است و وزارت پست او را با اجازه هیئت وزراء احضار بطهران کرده است و چندین مرتبه احضار کرده اند و همینطور انجمن جلوگیری کرده است و نگذاشته است باینکه در حالتی که فقط احضار او برای بعضی توضیحات راجع ب اداره محاسبات اداره پست و تلگراف کیلان بوده و وقتیکه کار بانجا کشید وزیر پست و تلگراف دید که نمیتواند او را جلب کند و از آن مسئولیت که دارد او را بخواهد و حساب بخواهد ناچار او را معزول کردند نمایندگان کیلان هم از این مطلب مسبوق نبودند وقتی این تلگراف را در هیئت رئیسه دیدند مسبوق شدند و فقط برای اخطار آنها این تلگراف را کردند.

محمد هاشم میرزا - بنده مقدمات را

نمیدانم ولی در روزنامه ایران نود و دو نوشته بود که اینها مقصر هستند رئیس پست و تلگراف چطور مقصر شده است در صورتی که خدمت کرده است تقصیر غیر از معزولی نیست.

وکیل التجار - گذشته از آن خدمتی که عرض کردم در دوره انقلاب هم زمانی که مقصرین داخلی در قزوین بودند خیلی خدمت کرده است.

نوبری - اعتقاد این است که اگر ما بخواهیم از روی قانون عمل کنیم این استعفا هم غلط بوده زیرا که اگر کسی بخواهد استعفا بدهد باید بموکلین استعفا بدهد نه بمجلس مجلس که آنها را نصب نکرده موکلین آنها را نصب کرده است ما نباید با خواهش کارمان را از پیش ببریم و معلوم نیست که عمده سبب استعفا ایشان فقط بواسطه همین تغییر است خوب است مجلس از آنها جهاتش را بخواهد و بگوید وقتیکه يك شخص مظلوم شد باید آنها را از مجلس بخواهند که رفع ظلم نماید دیگر استعفا معنی ندارد و در صورتیکه مظلوم شده حق استعفا ندارند.

وکیل الرعایا - بنده از این تلگرافات بعضی چیزها می بینم که باید در این مملکت طرح شود يك کسی چند روز خدمت کرده ماهم ممنون بودیم از او برای آن خدماتش لکن باید آن خدمات را بکفندی بدهد نه اینکه برای چند روز خدمت بگوید شما باید مطیع صرف باشید چون فلان روز کار کردم لکن ما نه حق خدمت را تا آخرین وقت دفا میباشیم آن اعمال دوروزه را نمیتوانیم ببینیم و ساعت بنشینیم و میگوییم بنده خدمت ملت را نباید در همچو وقت در مقام استعفا بر آید استعفا یعنی چه آنکس که حق را میشناسد و در این مملکت قدم میزند برای خدمت بوطن استعفا را هیچ اسم نمیزد مگر اینکه بخواهد يك راحتی برای خودش بجوید یا فی الواقع آنرا هم يك اسبابی قرار بدهد برای اینکه بیشتر در کارها دخالت کند انجمن ولایت یا ایالت يك قانونی از مجلس برای او ایجاد شده است حدود او آن قانون است اگر آن قانون را جلوی نظرش گرفته و کار میکند يك برادر رشید ماست و اگر از آن تجاوز می کند بیاید بکند يك سابقه خدمت نباید باعث بشود که بگوید که من هر چه دلم می خواهد باید بکنم بنده چنین چیزی را تصور نمی کنم که قانون بتواند بپذیرد که بنده چون در سه سال قبل شش ماه خدمت کردم امروز حق دارم حق کسی را ضایع کنم هیچ این حق را ندارم و اگر این است خوب است آقایان بفهمند ببینم که بچه چیز محتاجند که ملت با آنها همراهی نکرده بامجلس بانها همراهی نکرده است که آنها استعفا میکنند.

میرزا احمد - اما مسئله اول که راجع بمقصرین بود در روزنامه ایران نو داشت بعد نقل کرده بود که راجع بقزوین است و مقصر هم نبوده است فقط محض خواستن حساب بوده است ولی يك مطلب دیگری است آنرا هم باید تحقیق کنیم نوشته بود که وکلای کیلان تلگراف عتاب آمیزی بانها کرده اند معلوم است انجمن ایالتی در تحت حکم وزارت داخله است و اگر بنا شود تلگرافی بشود

راجع بوزارت داخله است حالا امر دایر است مابین نمایندگان خیلی بزرگ یکی نمایندگان رشت که در اینجا هستند یکی نمایندگان ایالتی ایشان میگویند ما همچو تلگرافی نکرديم جز استفسار از غلط استعفا بود و آنجا نوشته اند تلگرافی که قانونی نبوده شما کرده اید این مطلب باید دقت شود که کدام يك از آنها صحیح بوده است.

حاجی میرزا رضا خان - بنده خوب اطلاعات سابقه دارم که این شخص در رشت خدمات نمایانی کرده بهتر است که این مسئله را رجوع بکمیسیون پست کنیم که آنجا تحقیقات داخله و خارجه را بکنند بمدراری داده شود.

ناصر الاسلام - بلی چون بنده از مضمون تلگراف کیلان مسبوق نیستم که از طرف نمایندگان تجدید شده است بنده اینرا اشتباه میدانم و هیچوقت تصور نمیکنم که اعضاء انجمن کیلان همچو خلاف قانونی را مرتکب شده باشند و هیچ ممکن نیست که همچو تلگرافی مخابره شده باشد اما اینکه اظهار داشته که نمایندگان کیلان حق ندارند استعفا بدهند چون بنده سابقه دارم با زحمات اعضاء انجمن کیلان که فوق العاده از ابتدای انقلاب کیلان گرفتار بودند و خیلی خیلی موانع دارند که تا کنون بوزارایش نهاد کرده اند که بمشرا الملک یکی از مسائل مختصر بوده که اظهار کرده اند و تلگرافی که در باره بمشرا الملک شده بانها مشتبه گردیده که همچو فیهیاده اند که میخواهند با او خلاف قانون رفتار کنند بعد از آنکه اشتباه شد و بمشرا الملک هم محترماً آمده در طهران و محترماً پذیرائی میشود و هیچوجه باو تعرض نشده مگر رسیدگی بحساب او و چون در مرکز حاضر شد نمایندگان محترم رفع اشتباه از آنها کرده اند و این تلگراف مال خیلی بیش است استعفاى جدیدی نیست **معزز الملک** - تاریخ این تلگراف هفتم

معمر است.
اسدالله میرزا - این يك مسئله اساسی است استعفا میکنم کوشش بفرومائید و آن این است اشخاصیکه در این مملکت خدمت میکنند برای ملت آزادی میگیرند اساس مملکت را بر يك بنیان صحیحی بگذارند و همانطور که سابق خدمت کرده اند باید بعد از این هم خدمت کنند و هیچوقت همچو کسی نباید از حد خود تجاوز بکند و مداخله در کار دیگری بکند بنده گمان میکنم که اگر بخواهند مملکت درست شود باید مراقبت نمایند که هر کس از حدود قانونی که برای او تعیین شده است تخلف نکند مسئله آقای مشرا الملک که وزیر پست و تلگراف برای بعضی اختلاف که در حساب بود رئیس پست و تلگراف رشت را احضار کردند شنیدیم انجمن ایالتی کیلان جد کردند که نباید بیایند بطهران کار بجائی رسید که از اینجا چند نفر مجاهد و مأمور فرستادند بنده میدانم این چه ترتیبی است آیا انجمن ایالتی که این همه خدمت کرده است و چشم داشت و امیدواریم که بیش از پیش خدمت بکند از ایشان صحیح بوده است که مانع شوند که حکم یکی از اولیای امور اجرا نشود تا اینکه مجبور شود مأمور بفرستد آن شخص را بر دارد بیاورد بنده گمان میکنم که انجمن کیلان از حدود انجمن خود تجاوز کرده اگر مطلبی داشتند با اینکه ظلمی بکسی وارد شده بود تکلیف انجمن این

بود که تلگرافی بکنند که بفرمایند کس ظلمی وارد شده البته مجلس میتواند منع ظلم کند و این مسئله اساسی را پیشنهاد میکند که هر کس در هر مرتبه که هست انداز خود و حد خودش را نگاهبندارد و وظایفی که قانون برای او مقرر کرده است از آن حدود تجاوز ننماید و زیارت یا وکیل است هر چه هست حدود قانون مقرر خود را بداند و الا تداخل میشود و وقتی تداخل شد در امور اساسی امور مملکت مختل خواهد شد پس این مسئله اساسی را اول باید پذیرفت و بعد اگر بخواهیم داخل این شکایت شویم هم منظور مذاکرات زیاد میشود و بی جهت وقت مجلس تصبیح خواهد شد مطلب ختم شده است آن شخص محترم اینجاست فقط اختلافات حسابی بوده است و مشغول مذاکره هستند که اصلاح نمایند و انجمن ابالتی هم مشغول کار خویش هست و این تلگراف هم دو روز است مخابره شده است دیگر گمان میکنم که حرفی نباشد و مطلب تمام شده ولی اگر تمام نشده همانطور که آقای حاجی میرزایضا خان فرمودند ممکن است رجوع بفرمایند بیک کمیسیون که در این باب تحقیق بکنند و راپورت بدهند.

تقی زاده - بوجوب قانون انجمن ابالتی در تحت حکومت محلی و وزارت داخله هستند و اگر استعفا میدهند باید بوزیر داخله بدهند که وزیر داخله هم تشکیل انتخابات بکنند مثل دوره سابق هم خوب است بکنیم انجمن ها خودشان را بیک پارلمان کوچک حساب میکنند چون در برابر دشمن مثل سابق نداریم انشاء الله بدولت اعتماد داریم دیگر اینها را برک و شاخ دور خودمان قرار ندهیم و دیگر اینها را نباید بحال خود واگذاریم اینها باید داخل ترتیب صحیح بشوند و قانونی بشوند و انجمن های قانونی باید بترتیب خودشان عمل کنند در روزنامه سه شبه دوسه روز قبل دیدم انجمن رشت رئیس عدلیه و اعضا عدلیه را عوض کرده است مشغول تصبیح لوابیح است راپورت تلگرافی اشرا بنام دولتی بهتر میدانم اگر صلاح بداند مجلس بیک تلگرافی بهم انجمنها بشود که آنها از حدود خودشان تجاوز نکنند خودشان را تابع وزارت داخله بدانند.

رئیس - این مطلب بیش از این مذاکره ندارد استعفا آنها را جمع است بوزارت داخله و مسئله بمشرا الملک راجع بیک وزارتخانه مخصوص است فرضاً اگر در تانی شکایت دیگر داشته باشد باید بوزارت عدلیه رجوع کند یا خود انجمن ها تفصلاً کنند و این مسئله که آقای تقی زاده اظهار کردند که انجمن ها حدود خود را بشناسند خیلی لازم است برای اینکه هر روز در هیئت رئیسه نوشتجاتی مصادف میشود و خواهش های بیوجه میکنند یا شکایاتی که از لویات میرسد نسبت بانجمنها و در آن صورت برای اینکه حدی برای آنها معین شود تصور میکنم که اگر از طرف مجلس چیزی نوشته شود عیبی ندارد (راپورت کمیسیون عراض قرائت شد)

آقای نجات - بنده دوروز است استعفا کرده ام از کمیسیون عراض و بیجهت مرا غایب نوشته اند مخصوصاً ریروز مجبوراً رفتم و روی صندلی نشستم و بعضی نشستن استعفا دادم دیگر جز وظایف نباید باشم.

رئیس - استعفا را باید اینجا بدهند **شاهزاده اسدالله میرزا** - در خصوص

انجمن عراض دو کلمه لازم میدانم عرض کنم معلوم میشود آنطوریکه انجمن باید مشغول کار باشد نیست بعضی از اعضا چند روز غایب بودند بعضی هایکی دو روز غایب بودند در صورتیکه این کمیسیون کارش بیشتر از سایر کمیسیونهاست و متصل هم عراض وارد میشود بنده عقیده ام این است که عده شان کم است اگر بشود یکی دو نفر از آقایان انتخاب بفرمایند ضمیمه بفرمایند شاید بتوانند عراض را بیرون بیاورند زودتر

رئیس - حالا هم آقای نجات استعفا دادند باید عرض ایشان انتخاب شود چند روز قبل هم همین مذاکره شد که شش نفر کم است

کاشف - در خصوص غائبین نوشته شده بود

اینها اشخاصی نیستند که تمام جلسه ها را غایب باشند جناب آقا میرزا محمد و سایرین نيمساعت یا یکربع دیر آمدند و غایب نوشته شدند و در خصوص استعفا ایشان اگر بنامش پذیرفته شود بنده هم استعفا میدهم واستعفا دارم بپذیرند این راپورتی که داده شده است آقایان میفرمایند کافی نیست آنچه انجمن عراض توانسته همه روزه آمده است و کار کرده است و صورت بدارالانشاء داده شده است و آنها هم چاپ کرده اند و توزیع خواهد شد مطلب دیگر در باب غائب بودن اعضا و استعفا آقای نجات در خصوص اینکه همه روز هم سر وقت حاضر بشوند و یکی هم انتخاب آقا شیخ علی که چون در کمیسیون يك منشی کم بوده است ایشان را بسمت منشی گری انتخاب نکرده اند

رئیس - دیگر در این باب حرف نمی زنیم استعفا را بشعبه خود داده اند تکلیف آن شعبه است که این استعفا را نپذیرد **افتخار الواعظین** - عرض میکنم آقای اسدالله میرزا همچو گمان فرموده اند که ما حاضر شده ایم تفنن کرده ایم با اینکه کار نکرده ایم تا دوسه نفر دیگر انتخاب بشود وضیمه بشود تا آنوقت بتقویت آندو سه نفر میتوانیم کار بکنیم این اشخاص که غایب نوشته شده است نه در تمام جلسات بوده است فقط یکربع نیم ساعت از وقت کمیسیون دیر آمده اند والا دوسه ونیم بظهر کمیسیون تشکیل میشود مشغول کار است تا نزدیک ظهر و راپورت خودش را بدارالانشاء داده است و دارالانشاء هم او را چاپ کرده با آقایان داده میشود تا معلوم بشود کمیسیون عراض در این ۷ و ۸ روز چه قدر کار کرده است.

رئیس - مقصود شاهزاده اسدالله میرزا و دیگران این نبوده که اعضا کمیسیون کار نکنند و اینکه گفته شد دوسه نفر دیگر علاوه شود نظر بترتیب سابق بود که در مجلس سابق هم کمیسیون عراض داشتیم و آنها غالباً منشعب میشدند پس شعبه هردو شبه کار میکرد و دیگر در این موضوع مذاکره کافی است.

رئیس - مقصود شاهزاده اسدالله میرزا و دیگران این نبوده که اعضا کمیسیون کار نکنند و اینکه گفته شد دوسه نفر دیگر علاوه شود نظر بترتیب سابق بود که در مجلس سابق هم کمیسیون عراض داشتیم و آنها غالباً منشعب میشدند پس شعبه هردو شبه کار میکرد و دیگر در این موضوع مذاکره کافی است.

وزیر علوم و معارف - یک فقره لایحه قانونی و یکی دو فقره لایحه است راجع با اجازه باغات دولتی اینها هر دو را اظهار میکنم چون از امور مالییه است باین مناسبت بنده بمجلس آورده ام (راپورت شبه ششم راجع با اختیار نامه

معاضد السلطنه و تصدیق صحت اعتبار نامه ایشان قرائت شد) **رئیس** - در این باب مخالفی که نیست پس باید رای گرفت بطوریکه کمیسیون اعتبار نامه اعتبار نامه معاضد السلطنه را تصدیق کرده هر کس تصویب میکند قیام مینماید (تصویب شد) (راپورت کمیسیون راجع بمنافسه بلدییه و مالیه قرائت شد) اساس مناقشه اول راجع به همان مسئله بودجه بود سابق بر این بلدییه میخواهست تصرف کند اظهار داشت که این از بلدییه است و باید تحت تصرف بلدییه باشد ولی بنده گمان میکنم آنچه راجع به مالیه است بلدییه حقی ندارد چنانچه نوشته اند راجع به مالیه است باید وزارت مالیه تصرف کند و اما این چیز هائیکه نوشته شده است لایحه علیحده لازم دارد در تصدیق کردن چیزی که در بودجه سابق معین بوده است راجع به کارکین و اداره احتسابیه که بلدییه میخواهد تصرف کند از طرف وزارت داخله سؤال میکنم آیا پیشنهاد شده است یا خیر و اگر یک همچو چیزی پیشنهاد شده است مقدمه قبل از وقت لازم است تصویب کنیم آن چیزی که بلدییه اقتضا میکند از وزارت داخله.

رئیس - گویا بلدییه خواسته است حساب - التکلیف بپاره عایدات شهری مداخله کند و این خصوص اولاً از وزارت مالیه و بعد از وزارت فواید عامه راجع بگروه پزخانه ها و بعد از وزارت پست و تلگراف راجع بیک طرز مالیاتی که از بار های قبل گرفته میشد شکایت رسیده است و رفع مناقشه را خواسته اند.

وکیل التجار - پس رفع این مناقشه تخصیص بلدییه و مالیه ندارد. **صدیق حضرت** - در خصوص این مسئله کمیسیون قید کرده است که بمصرف روشنائی شهر میرسیده است چون درسنه قوی ثبیل تصویب شده است و بمصرف روشنائی میرسیده است و چون امروز بلدییه متصدی این امر است بایستی موافق تصویب مجلس سابق بلدییه برسد.

مقین السلطنه - بنده این راپورت کمیسیون محترم را خیلی نامساعد می بینم یعنی از خارج تحقیق کردم اداره بلدییه قریب دو هزار تومان خرج کرده است و قریب چهار هزار تومان مقروض است و حالا بواسطه نداشتن عایدی و محل گویا تعطیل کرده اند و اگر مایل بوده باشید تصور میکنم که رعایت طرفین را باید کرد و حقوقی را که باید بلدییه برسد معلوم شود اولاً پیش از مباحثه میخواهیم بدانم که بهوض حقوقی که سابق مجلس میخواهست بدهد آنها چه حالی دارد از ثبیل سوق الدواب قهوه خانه ها آنها چه شده آیا مجلس سابق تصویب کرد یا نکرد.

صدیق حضرت - رسماً بهیچوجه درین خصوص در مجلس سابق رای داده نشده ولسی بلدییه من غیر رسم اداره میکرد این دوره هم در ابتدای امر آمد وخواست در تمام مالیات شهری مداخله نماید این بود که سبب مناقشه گردید بین بلدییه و مالیه این بود که بلدییه بواسطه قوه نظمییه مالیه را بیرون کرد این اسباب اختلال گردیده و اما آنچه که معارض بلدییه را کفایت نمیکند البته کمیسیون هم می دانند این است که بلدییه تکلیف کرده است که برای بلدییه اساعه این مقدار کافی باشد و گمان

میکند واقعه عجاله ماهی دو هزار تومان تقریباً برای بلدییه کافی باشد عجاله چیزیکه بلدییه میگیرد یکی هفت هزار تومان است کفایت در شبکه ها در سال و موافق تصویب کمیسیون تقریباً پنجهزار تومان است از بابت مخارج و گمان میکنم شهر طهران بیشتر از این لازم ندارد و از بابت مخارج احتساب شهر ماهی دو هزار تومان درسال ۲۴ هزار تومان می شود و بیش از این نمی شود عایدات دولتی را درین مصرف صرف کرد و امروز اگر بخواهیم دویست هزار تومان یا صد هزار تومان بلدییه بدهیم مثل اینست که يك آدم گرسنه کلاه پوست بخارا سر خود بگذارد این بود که باین ملاحظات کمیسیون تصویب نکرد که آن عایداتی که جمع دولت شده بود در بودجه آمده است بلدییه واگذار شود.

میرزا مهری قلیخان - این قوانینی که نوشته می شود مقصود اینست که اجرا شود و قانون بلدییه تا کنون بهیچوجه بلدییه در جزئیات آن کوناهای نکرده است و ما نمی توانیم امروز برخلاف او رای بدهیم در حالتی که ملاحظه نفع و ضرر او را بکنیم مسلم است بلدییه باندازه که دخل دارد بان اندازه خرج دارد کم شد کم زیاد شد زیاد و ما در مجلس سابق مطابق قانون بلدییه هر چه که راجع بلدییه است باید صورت قانونی پیدا کند یعنی در مجلس طرح شود رای گرفته با مضاء هایورنی برسد باین واسطه است که نقاله را آوردند در مجلس ومدتی درین باب گفتگو بود و قریب یکماه مذاکره می شد در اقسام چرخها و چیزها و گویا بیک صورت هم از مجلس گرفته شد و بصبح هم رسید در باب آلات نقاله و از مجلس بگذشت و صورت قانونی پیدا کرد و بلدییه حالیه چیزی را که قانوناً می تواند اخذ کند فقط از بابت آلات نقاله است و اما از بابت سایر چیزها محقق است که مالیه مالیات آلت نقاله را می گرفته است صرف مملکت میکرد است از قبیل سوق الدواب وغیره نمی شود جز بلدییه نمایم برای اینکه قانونیت پیدا نکرده است باید مالیاتهای عوارض شهری وضع کند و بتوسط وزیر داخله پیشنهاد مجلس نمایند و مجلس رای بدهد پس باین مقدمه در این لایحه نوشته شده است که باید هر مالیاتی را که می خواهد وضع کند بتوسط وزیر داخله بمجلس بیورد یا مالیاتی که هست قبول بکنند و این مالیات هست آیا از بابت روشنائی و احتساب لایحه قانونی لازم است و هیچ تغییری در بودجه نمی شود داد و لایحه قانونی هم در صورتی است که بخواهیم وضع مالیات جدید بکنیم همان طور که در بودجه قوی ثبیل در مجلس تصویب شد و این در بودجه باسم روشنائی و احتساب بوده است و بعد از آنکه مجلس قراردی در کلیه کارها انشاء الله گذاشت این هم اصلاح خواهد شد و اینرا که کمیسیون تصویب کرده است برای این است که کما فی السابق معمول باشد تا اقرار کلی داده شود.

وزیر علوم - اعتقاد بنده این است این يك اشتباه اساسی است که باید مجلس شورای ملی آن اشتباه را رفع کند بلدی و ادارات بلدییه که در این مملکت تاسیس می شود اینها تصور می کنند هر چه از شهر گرفته می شود باید صرف شهر شود

و چون در شهر طهران قدری عایدات دیوانی چه از مستقالات و چه غیر مستقالات عاید میشود گمان می کنند اینها باید صرف شهر شود در صورتی که این شکل نیست تاسیسات که در مملکت می شود بر دو قسم است یکی فایده اش عام است یکی خاص آن که فایده اش خاص محل است باید مخارجش را اهل محل بدهند اما آتیهائی که فایده اش عامه است باید تمام اهل مملکت بدهند یعنی اهالی شهر ما هم بدهند پس شهرها باید دو قسم مالیات بدهند يك قسم جهت مخارج محلی و شهری و يك قسم برای مخارج عمومی حالا این شبهه را باید رفع کرد این منحصر باین شهر نیست در تمام ولایات این مملکت دست اندازی باصل مالیات دولت میکنند اینها حق ندارند باین مالیات دولت که اصلاً وفا بخارجش نمیکند دست بیاوندازند و برای خودشان يك خرجی معین کنند بلکه برای مصارف بلدی باید يك اندازه وضع مالیات محلی بشود و گمان میکنم بر عهده مجلس است که رفع این شبهه را از ملت بکنند که هر روز باعث اینطور زحمات نشود.

وکیل الرعایا - آنچه می خواستم عرض کنم بهترش را فرمودند ولسی عرض بنده راجع به تیمچه کتاب فروشها است که آن فقط راجع بیک مخارج فوری است که فروخته و پولش صرف يك مخارج فوری میشود نه عاید ادارات نه بلدییه.

فانچ الملک - بلدی بندهم تأیید میکنم فرمایش آقای صنیع الدوله را این عنوانات که بلدییه میکند هر روز دست اندازی بمصارف شهری می کند و عنوانش هم این است که بلدییه مخارج دارد و اگر آن مخارج را نکنند اسباب تعطیل میشود در طهران هم همین مبلغ پول کفایت مخارج بلدییه را نمیکند ولیکن میباید خود بلدییه يك قانونی پیشنهاد مجلس بکنند و از روی آن سایر شهرها رفتار بکنند و کار راه بیافتد که عایدات و مالیات جدید وضع کند که بمصارف بلدییه یا نظمییه آن شهر برسانند والا شاید شهرها راهی میشنومیم که استعفا میدهند و باین دو هزار تومان مالیات آلات نقاله هم بلدییه تهران آباد نخواهد شد از برای اینکه محلی ندارد تا یک مالیات مخصوص دریافت کند و باین مالیات هم امر بلدییه اصلاح نخواهد شد.

صنیع الدوله - عرض میکنم اینطور که جناب فاتح الملک فرمودند که حکماً خود بلدییه بنشینند فکر کنند شاید عقلمشان نرسد این بر عهده وزارت خانه هاست که فکرا برین کار را کرده باشند و بنده در صورتیکه نمیتوانیم مستقیماً پیشنهادی کرده باشیم در ضمن آن لوابیحی که جهت وزارت علوم داده بودم در باب مالیاتهای وضع می شود پیشنهادی کرده بودم برای بلدییه و و اما تمام وزارتخانه ها فکر باشند خصوصاً وزارت داخله یا هر وزارتخانه که پیشنهاد میشود چه مالیات شهری چه مملکتی و باید طوری کرد که امور بلدییه بخوبی بگذرد.

مؤتمن الملک - محض تذکار عرض میکنم که رعایت ترتیب مؤلف و مخالف آنطوریکه در نظامنامه ذکر شده است نمیشود. **اسدالله میرزا** - چنانچه اظهار شد بلدییه يك اشتباهی کرده است که مالیات شهری راجع است بلدییه و اداره گردنش با بلدییه است در صورتیکه از

این مسئله ففلت کرده اند هر جا اهل شهر چند قسم مالیات میدهند يك مالیات خصوصی میدهند و يك مالیات عمومی و اضافه براهم يك مالیات اضافی می گویند او را برای مصارف شهر معین میکنند حالا اینجا فرض کرده اند آنچه مالیات که در خزانه دولت میروید باید صرف بلدییه شود يك مسئله دیگری هم در نظر بنده است که باید عرض کنم اگر در بعضی شهرها میخواهید بلدییه تنظیم و دائر کنید و آن مالیات راجع بهمان شهر تنها باشد نمیشود حالا فرض کرده اند آنچه شهر میدهد باید بلدییه برسد در کرمانشاه خرج بلدییه یا نظمییه را از روغن که از آنجا خارج میکنند و تمام مملکت ایران می برند میگیرند و اینرا بنده گمان میکنم برخلاف ترتیب باشد آن مالیاتی که منحصر بشهر باشد بمصارف بلدییه و نظمییه آن شهر بدهند اما در باب بلدییه حالیه بنده يك صورتی دارم آنچه هائیکه از بابت کارهای وارد و خارج (۱۰۰) تومان دریافت میکنند

آلت نقاله که فرمودند آنجا نوشته شده است ۵۰۰ تومان میشود و قبل از این شکایت کرده بودند که کاری های قبل که از دروازه شهر وارد و از دروازه دیگر خارج میشوند ۱۰۰ تومان میگیرند از بابت در شبکه اربابان بطوریکه مجلس رای داده است ۴۰۰ تومان میشود از بابت سبزه میدان میگیرند ۱۴۰ تومان از میدان محمدیه حق الارض میگیرند دویست تومان از بابت گوشت میگیرند ۸۰۰ تومان از بابت حق نفض میگیرند دویست تومان نمایانم کمیسیون محترم اینها را ملغف شده اند این قلمهائی است که حالا بلدییه دریافت میکند و از دکان کین میگیرند و ۱۲۰ تومان این عوارض مستقیماً میروند بخزانه یا غفلت شده است حالا میرویم سر بلدییه آنچه بنده تحقیق کرده ام بلدییه تنها گویا بودجه را که نوشته اند شصت هزار تومان بوده است نظمییه يك مسئله علیحده است اگر چه نظمییه جز بلدییه است در صورتیکه نظمییه داخل اونشود گویا دویست تومان لازم باشد و گویا مباحثاتی که میکنم شامل نظمییه نباشد بقیه بنده این خیلی زیاد است باید نشست و در کمیسیون این مذاکرات را کرد بنده گمان میکنم که آنها يك بودجه برای خودشان نوشته اند شصت هزار تومان مجلس هم میگوید ۲۴۰۰۰ تومان آنوقت مجلس هم تصویب میکند که ۴۰۰۰۰ تومان بدهیم بلدییه هم بتر ۲۴۰۰۰ تومان بودجه تصویب میکند و اما آنچه را که تصویب کرده اند در باب روشنائی خوب است همانطور که وزارت مالیه تصویب کرده است عمل نمایند.

صدیق حضرت - کمیسیون تمام این مجلس ها را مسبوق بود و سبب مناقشه بلدییه و مالیه هم تصرف همین مجلس ها بود که بلدییه تصرف کرده بود امروز چون کمیسیون ملاحظه مالیه مملکت را کرد نتوانست که بیشتر از این برای بلدییه تصویب نماید و کمیسیون يك نظر دیگری داشت و اداین است که باین وضع حالیه مادر شهر هادو اداره وصول مالیات تاسیس کرده وقتی در شهری يك اداره تاسیس میشود که مخارج میشود برای هیئت رئیسه آن اداره البته خوب است که تمام مالیات که در آن شهر وضع میشود بتوسط آن اداره بشود امروز هم اگر بخواهیم برای بلدییه هزار تومان یا صد هزار تومان تصویب کنیم بلدییه نباید حق اینرا داشته باشد که مالیه مملکت را تصرف کند.

دیوان تا امروز دیوانی داشته و عمل نمیکرده است در قانون بلدی سه ماده است که راجع است به مالیات و بخوبی بررسی کنند که مالیات یعنی چه یکی در ماده (۶) است که وجوهی که اهل شهر برای مصارف بلدی میبدهند باید بحکم قانون باشد یعنی باید بمجلس باید ورزی داده شود در ماده (۷) میگوید مالیات عوارض که برای بلدی از اهل شهر بموجب قانون میگیرند باید از مجلس بگذرد و بجهه همایونی برسد در ماده دوم میگوید آنچه اهالی شهر برای اداره کردن امروز هم اهالی شهر مالیات میدادند و میدادند و در مالیاتی که میدادند مالیات دیوانی بوده است پس امروز بلدی جز آنچه مجلس در آتات ناله رای داده است حق ندارد که مالیات دیگری را وصول کند آنطوریکه حضرت والا استدلال میفرمایند و حواله میدهند بهمان شعبه هائیکه آنرا باید بگذرانند راجع خیلی سهل است آنقدری که بلدی وصول میکنند در تصرف او است و میبندد مالیه که همان مجلس را اداره بکند و نه بهام فلان قدر بلدی برساند مثلا اگر بلدی برای خود ماهی پنج هزار تومان خرج فرار داده باشد ملاحظه عایدی خود را بکند و تا کنون این ملاحظه را نمیکنند و باید محل هائی در مقابل آن پنج هزار تومان معین کنند و پیشنهاد مجلس کند تا بتوان آن پنج هزار تومان را خرج کند و تمام مالیات وصول شود و باید از همان مقدار از بودجه دولتی که مبلقی کسر دارد تقریباً يك كرور کمتر بودجه راه یکصد هزار تومان بآنها بدهد و این خیلی اسباب اشکال خواهد شد

رئیس - آنصورتی که از وزارت داخله خواسته شده بود محض استحضار آقایان قرائت میشود (صورت وزارت داخله قرائت شد)

تقی زاده - موافق همین که آقایان گفتند عرض میکنم اگر یکی مخالف است جواب بدهد ما نباید هیچ توجهی برای مخارج بلدی داشته باشیم در صورتیکه مخارج فوری تر داریم والا باید مالیات مملکتی را بیاوریم صرف نظافت طهران بکنیم ما وقتیکه راپورت رامینوشتیم بخيال ما برسد که متفق علیه است و حال آنکه مسئله خیلی روشن و بدیهی است که هیچ جای شک نیست و اگر بخيال عقیده شخصی بنده بود میگفتم که امروز برای ما آنچه بلدی میگیرد لازم نیست

مقیم السلطنه - بلی مسئله بلدی چون راجع به طهران نیست و آن حکم که از مجلس صادر میشود راجع به تمام ولایات و نقاط ایران می شود بيك مقداری از همین وجوهی که میگوئیم بطور نا مشروعی پائی تواند بگیرند نگرفته اند از آنجمله نرسان که بنده اطلاع دارم ۵ او ۱۶ هزار تومان از اهالی شهر گرفته اند و خرج کرده اند این است که هر حکمی صادر بشود نظر اینکه خیلی اهمیت دارد باید ملاحظه شود بطوریکه مجلس مقدس مجبور نشود پس از چندی که مطلع شد بمایب او فسخ حکم امروزی را صادر کند و برای آنکه نتیجه صحیحی در این کار گرفته شود بنده معتقد هستم همان ترتیبی که آقای مؤتمن الملک فرمودند مذاکرات بطور مخالف و مؤالف گفته شود و مطالب درست سنجیده شود که هر کس جواب صحیح دارد اظهار دارد و اظهاراتی کند این باب شدائیب در نظر داشتیم و حالا هم بيك

پس ما علاوه بر آنچه از مردم میگیریم تمام را خرج شهر می کنیم برای اینکه آقایان بخوبی مطلع باشند لازم است بگوئیم که آنچه را که کمیسیون تصویب کرده ۲۷۲۶۰ تومان است و آنچه را بلدی میگیرد ۲۷۲۲۰ تومان است آنها میگویند ما باید بگیریم الا اختلاف بیش از نهمصد تومان خواهد بود اختلاف کلی در اساس است که ما میگوئیم بلدی نباید این مقدار را وصول کند و الا اختلاف مضافی که تازه ما میخواهیم بکنیم و برای مثل عرض میکنم از همان جایی که آقای صدیق حضرت فرمودند در واقع خیلی خیلی کم عایدی است در قریب یکصد و شصت کرور آن در پاریس دارند که نمیدانم بچه مصرف میرسد و شاید میبدهند بسیار مصارف دولت طهران ما با پاریس با مصارف عایدی ما امروز با وجوهی که سابقاً بلدی طهران داده شده است قریب (۱۴۰۰۰) تومان برای احتساب میداده است اگر کسی در خارج باشد یا در فرنگستان باشد باید سایر نقاط ایران تصور میکند که برابر این پول بلدی طهران خیابانهاست و رفته میکند و بدست آدم میدهد فروش میکند آقایان که این احتساب مخصوص ترک و اطراف ارک است آنهم در موقعیکه اغنیحضرت شاهنشاهی عبور میفرموده است بهتر نمیکرد است این احتساب طهران بود است و حالا ملت کردن بلدی میگردانند و میگویند مخارج بلدی زیاد است و بکلی غفلت میکنند این نکته را که مقصود از روشنائی همان ارک و خیابان ناصری و غیره بوده است و بسمه زار تومان یا چهار هزار تومان میشود شهر طهران را روشن نمود پس این وجوهی که داده میشود کافی نیست اما مخارج هم برای اینکار لازم است کل های کوچیکه یا تاریکی شبیه این خیلی لازم است از مخارجی که دولت از برای یکصدتین بلیس میدهد کسب کوچیکه آریا باشد و حالا که وجوب اینکار معلوم شد باید اول کسر بودجه دولت را معین کنیم بعدا کر عوارض لازم است بر بلدی بفرمائیم و ایضا اساسا بنده متسکر هستم برای اینکه ایران با این وضعی که حالا داریم قبل از اینکه عوارض و مالیاتی برای این فرمائیم نیست و این خیلی سوء تاثير دارد بنده عقیده دارم آنچه در شهرها وصول شده است بمحل شهری زده شود و اگر کسر بودجه اجزائی پیدا میشود او را بتعمین علمی و اسم اینکه مالیات جدید گرفته شود جبران کنیم و بیبینیم مقصود از مالیات گیرنده و دهنده همین است و اگر بیکطرف از شهرها بررسند این پول که میدهی برای چه مصرفی میخواهند میگویند من مایل نیستم بمصارف شهر برسد و اما اینکه میگویند من مالیات را میدهم و راضی و مایل هستم در شهر خرج شود چون یاد داشت نکرده ام این است که مختلف عراضم را عرض میکنم نظامنامه انجمن بلدی نوشته است که ما میگوئیم نوشته است وجوهی را که قانون تعیین میکند تمام آنها مالیات عوارضات شهری بموجب قانون است منتها چیزی که بوده است قانون حالیه ما اقتضا میکند که تقسیم مجلس شود و دو شور سه شود و بوجه همایون برسد

صدیق حضرت - این که میفرمایند مخارج شهری را خوب است معین نمایند بنده میتوانم اطمنیان بدهم که بیشتر از آن اندازه که کمیسیون تصویب کرده است نخواهد بود بواسطه این دو میدانید نظمی امروز مخارج آنرا تماماً دولت میدهد در صورتیکه در ماه متجاوز از ده هزار تومان مخارج دارد و می بیند که شهر بیش از پنج هزار تومان می دهند

پس ما علاوه بر آنچه از مردم میگیریم تمام را خرج شهر می کنیم برای اینکه آقایان بخوبی مطلع باشند لازم است بگوئیم که آنچه را که کمیسیون تصویب کرده ۲۷۲۶۰ تومان است و آنچه را بلدی میگیرد ۲۷۲۲۰ تومان است آنها میگویند ما باید بگیریم الا اختلاف بیش از نهمصد تومان خواهد بود اختلاف کلی در اساس است که ما میگوئیم بلدی نباید این مقدار را وصول کند و الا اختلاف مضافی که تازه ما میخواهیم بکنیم و برای مثل عرض میکنم از همان جایی که آقای صدیق حضرت فرمودند در واقع خیلی خیلی کم عایدی است در قریب یکصد و شصت کرور آن در پاریس دارند که نمیدانم بچه مصرف میرسد و شاید میبدهند بسیار مصارف دولت طهران ما با پاریس با مصارف عایدی ما امروز با وجوهی که سابقاً بلدی طهران داده شده است قریب (۱۴۰۰۰) تومان برای احتساب میداده است اگر کسی در خارج باشد یا در فرنگستان باشد باید سایر نقاط ایران تصور میکند که برابر این پول بلدی طهران خیابانهاست و رفته میکند و بدست آدم میدهد فروش میکند آقایان که این احتساب مخصوص ترک و اطراف ارک است آنهم در موقعیکه اغنیحضرت شاهنشاهی عبور میفرموده است بهتر نمیکرد است این احتساب طهران بود است و حالا ملت کردن بلدی میگردانند و میگویند مخارج بلدی زیاد است و بکلی غفلت میکنند این نکته را که مقصود از روشنائی همان ارک و خیابان ناصری و غیره بوده است و بسمه زار تومان یا چهار هزار تومان میشود شهر طهران را روشن نمود پس این وجوهی که داده میشود کافی نیست اما مخارج هم برای اینکار لازم است کل های کوچیکه یا تاریکی شبیه این خیلی لازم است از مخارجی که دولت از برای یکصدتین بلیس میدهد کسب کوچیکه آریا باشد و حالا که وجوب اینکار معلوم شد باید اول کسر بودجه دولت را معین کنیم بعدا کر عوارض لازم است بر بلدی بفرمائیم و ایضا اساسا بنده متسکر هستم برای اینکه ایران با این وضعی که حالا داریم قبل از اینکه عوارض و مالیاتی برای این فرمائیم نیست و این خیلی سوء تاثير دارد بنده عقیده دارم آنچه در شهرها وصول شده است بمحل شهری زده شود و اگر کسر بودجه اجزائی پیدا میشود او را بتعمین علمی و اسم اینکه مالیات جدید گرفته شود جبران کنیم و بیبینیم مقصود از مالیات گیرنده و دهنده همین است و اگر بیکطرف از شهرها بررسند این پول که میدهی برای چه مصرفی میخواهند میگویند من مایل نیستم بمصارف شهر برسد و اما اینکه میگویند من مالیات را میدهم و راضی و مایل هستم در شهر خرج شود چون یاد داشت نکرده ام این است که مختلف عراضم را عرض میکنم نظامنامه انجمن بلدی نوشته است که ما میگوئیم نوشته است وجوهی را که قانون تعیین میکند تمام آنها مالیات عوارضات شهری بموجب قانون است منتها چیزی که بوده است قانون حالیه ما اقتضا میکند که تقسیم مجلس شود و دو شور سه شود و بوجه همایون برسد

رئیس - پس آنچه کمیسیون تصویب کرده مالیات آلات نقلیه است ما هم درشکه های گرایه را اضافه کردیم جمع این میشود ۱۸۸۶۳ تومان

وکیل التجار - بنده می خواهم اساسا عرض بکنم که در قانون بلدی برای ما مقرر شده و غیر از آنچه قانوناً معین شده بلدی حق تصرف ندارد و این نکته را بتمام ادارات بلدی هر جا باید فهمانید که نباید اول يك صورت مخارج مفصلی بنویسند بعد بگردند عقب مجلس مثلا يك اداره بلدی شصت هزار تومان ماهی پنج هزار تومان بدون محل و دخل نباید از برای مخارج تعیین نمایند بلدی باید امروز آنچه چیزی که تصویب و معین شده است او را خرج کند و مأخذ قرار بدهد مال امروز را خرج کند و بعد آنچه چیزی که پیدا کرد احتساب زیاد کند و اداره را توسعه بدهد و ماه به ماه بخارجش بیافزاید هر قدر پول داده می شود باید اهالی هفت هزار شش هزار شش خرج شده تومانی سه قران یا دو ریال خرج اداره شود و بعد که محل پیدا شود برای شهر خرج نمایند این اساس است که بنده خیلی لازم میدانم .

کاشف - اینها دو قسم است یکی جزو مصارف دولتی است یکی جزو مصارف شهری يك قسم جزو مخارج بلدی است این را باید وزارت مالیه یا بلدی خودشان بسنجند و تفریق کنند هر قدر متعلق بلدی است و قدر راجع به مالیات دولتی است این نظامنامه انجمن بلدی که از نظر مجلس گذشت از آنوقت شروع شده است در اکثر جاها با اجرای آن بنده از طهران اطلاع ندارم ولی از سایر ولایات اطلاع دارم که مالیاتی را که شرح می دادماند گرفته اند و بمصارفی زده اند که لازم بوده و بلدی تصویب کرده است .

وکیل الرعایا - بنده لازم میدانم توضیحاتی که دارم عرض کنم بلدی در هر جا همان است که الان در طهران است همه جا هم بيك مقدار مصارف شهری بود که بیش از این در هر جا که اسم بلدی و قانون بلدی نبود و با اسم های دیگر باسم داروغه و احتساب و تفنگچی گری می گرفتند و برای شهر مخارج می کردند در هر جا بهمین عنوان که کمیسیون در نظر گرفته اند و بيك چیزی بمجلس پیشنهاد کرده اند بلدی هست ما اول باید زمین را نگاهداریم آنوقت نقاشی بدیوارهایش کنیم و حالا متسکر اینهم نیست خیلی آن می خواهد شهر مانند شهر پاریس شود این بچه خواهد شد بکلیه مردمان عاقل آن بچطور خواهد شد بطور اجتماع و مشورت و دور بیکدیگر بنشینند و ببینند

چه باید بکنند و بکنند بنده یک نفر ایرانی سراغ ندارم که او نهمید از ده شاهی عایدی نمی شود خرجهای گزاف کرد بدیخته ها هر چه اهل این مملکت پول دادند زیر پاشان را تمیز کند خانه اش را خراب کردند خدا یا تومیدانی من در این مقدس مکان دروغ نمی گویم اهل این مملکت هر چه بر رؤسای خودشان دادند آنها را اسباب فرار دادند برای اذیت آنها هم ما میخواهیم اول يك بنای بزرگی بنا کنیم و نمی دانیم چکار کنیم عیالاتا برای مقداری از اعضای بلدی وجه لازم است و آنرا باید بلدی قانون بگذارد و بتوسط وزارت داخله بمجلس پیشنهاد کند و مجلس بعد از شور اول و ثانی در آن رای داده است قانونی پیدا کند مردم هم راضی هستند رائد بر او را بدهند برای اینکه شهرستان تمیز باشد برای چه طهرانی که الان پایتخت شما است متسکر مکه است که من دخله نم کان آمانا که هر کس وارد میشد از همه چیز باید معاف باشد .

منتسب السلطنه - بنده میخواستم عرض کنم که فرمایش آقای متین السلطنه متین است و صحیح باید يك فروعی بر مالیات امروزی بست و آن مالیاتی که از شهرها و قرآن و قصبه ها میگیریم آنها باید خرج قشونی بشود و اگر نبود در بندر عباس که چندی قبل منشوش بود تامین حاصل نمیشد رعیت بیچاره زحمت میکشند که ما چند نفر شهری میخواهیم در خیابان قشنگ راه برویم و یو طین های ما روش کرد نگردد خیلی افسوس میخورم که ما هیچ نگاه نمیکنیم بر نمایان بلوچستان و فلان شهر دور دست که چقدر این بیچاره ها عرق میریزند و این مالیات میدهند برای حفظ بیضه اسلام ما اگر بخواهیم مثل سایر ممالک حقیقه وطن پرست باشیم بهتر نیست برای تمام این خانه های ما مالیات بسته شود بتمام این دکان مالیات بسته شود و تمام بار کاه مالیات بهش بسته شود و همچنین باغها و مبل ها و غیره که داریم مالیات بسته شود فلان اطاق می بینم پنج قسم مبل دارد مبل اروپائی عثمانی ایرانی انگلیسی و بيك دنیائی و ژاپونی و غیره دارد اگر میخواهد بگوید من از فلان رعیت پرست تر نیستم بهمان اندازه مالیات می دهم میگویم رعیت بیچاره نمی تواند زحمت بکشد مالیات بدهد که بلدی و نظامیه حفظ ایشانرا بکند خیر باید دقت زیادت تر بشود و از تمام چیزها مالیات گرفته بشود (همه گفتند صحیح است)

رئیس - مذاکرات در این خصوص بقدر کفایت بعمل آمد خوب است ختم شود و رای گرفته شود .

شیخ ابراهیم زنجانی - موضوع مذاکره در این بود که مناقشه شده است بین وزارت مالیه و بلدی و از کمیسیون راپورتی دادند و تصدیق آنرا خواستند الان مدتی است که وقت مجلس را تضییع کرده ایم و هی بلند می شوم و وعظ می کنیم خوب است الان موضوع آنرا معین کنیم و در آن موضوع رای بگیریم یا رد کنیم چرا بی جهة وقت مجلس را تضییع می کنیم .

رئیس - این موضوع را کمیسیون تصویب کرده است و راپورت داده است حالا می خواهیم به بیتم که مجلس تصویب می کند یا خیر .

حاجی شیخعلی - این راپورت که از کمیسیون آمده است فقط راجع است بلدی طهران یا هر بلدی آن چیز را که مجلس رای می دهد باید تکلیف داشته باشد خوب است این مطلب توضیح شود تا تمام انجمن ها تکلیف خود را بدانند .

رئیس - مذاکره در این است که برای بلدی بارها مجلس از قدیم الا بام و بعضی از آنها را مجلس سابق تصویب کرده است و از این مذاکره از برای کلیه بلدی ها است ولی الان اینجا بيك چیز حاضر است که آن بلدی طهران است عیالاتا در ترتیب محل های آن مذاکره واخذ رای می شود تا برسد بلدی سایر جا ها (معزز الملک تصویب کمیسیون را قرائت کرد)

رئیس - مقصود این است که این قسمت آخری راجع برای است که خواننده شد که کمیسیون تصویب می کنند که این بیست و چهار هزار و چهار صد و کسری را بلدی طهران باید داد .

صدیق حضرت - در اینجا فقط درشکه گرایه اسم برده شده است درشکه از برای هم جزو است یا خیر احتمال می رود که جزو باشد آنکه مجلس گذشته تصویب کرده درشکه های گرایه است **رئیس** - چون اینجا بطور عموم نوشته شده از بلدی هم نوشته اند که از برای راهم علاوه کنیم هم درشکه از برای است هم گرایه .

صدیق حضرت - بلی آنچه آنجا نوشته اند علاوه بر آن هفت هزار و پانصد تومان خواهد شد **مقیم السلطنه** - اینکه در راپورت نوشته شده و کسر بودجه بيك کرور است بنده اینجا مدعی هستم هیچ همچو چیزی نمی شود و این صفرا و کبرا که نوشته است غلط است .

رئیس - فرض کنید بيك کرور است یا چهار صد هزار تومان است .

میرزا مرتضی قلیخان - این رای رای کلی است نه مخصوص برای اینکه کمیسیون فقط آنچه بایستی بلدی بگیرد باید بموجب قانون باشد که بتصویب مجلس وضع همایونی رسیده باشد پس این باید در همین طور بشود پس باید بطور کلی رای داد اما در باب آنچه مجلس سابق رای داده است بيك رای گرفتن لازم نیست بجهت اینکه رای داده شده است و گذشته است مجلس در خصوص صحیح است یا خیر .

رئیس - رای میگیریم که این راپورت که توضیح قانونی کرده است صحیح است یا خیر .

وکیل التجار - فقط موضوع چون خیلی مهم است باید معلوم شود اینجا نوشته است از قبیل احتساب و روشنائی و غیره و این معلوم نیست که چیست .

صدیق حضرت - آنچه کمیسیون تصویب کرده و پیشنهاد نموده است ۲۶۳۶۳ تومان است و آنچه بلدی صورت داده بیست و هفت هزار و دو بیست و بیست تومان و آنچه را که کمیسیون تصویب کرده

بیشتر از آن چیزی است که بلدی خودش از قرار محلها عمل می کند .

رئیس - پس رای میگیریم آنچه کمیسیون مالیه تصویب کرده است خرج نماید و اگر در ثانی این مقدار برای بلدی کفایت نکرد عوارض دیگری ایجاد خواهد شد ولی بتصویب مجلس .

مؤتمن الملک - مقصود این است که نوشته شود که این مقدار را بلدی از وزارت مالیه میگیرد نه اینکه خودش آدم بگذارد و از محل بگیرد پول و در صندوق مالیه بشود و از آنجا به بلدی تسلیم کند **اسدالله میرزا** - فرض بفرمائید در کرمان بيك عوارض محلی میگذرانند باید آن عوارض بیاید طهران مخارج مملکتی یا مخارج محلی فرق دارد آنچه بيك بجهت مخارج محلی گرفته میشود همچو وقت از مالیه نمی آید .

مؤتمن الملک - عرض نکردم برود بخانه مالیه عرض کردم وارد صندوق مالیه شود در کرمان هم وزارت مالیه بيك صندوقی برای مالیات خواهد داشت عوارضی وارد آن میشود و از آن به بلدی میرسد **صدیق حضرت** - خوب است صورت رای اینطور نوشته شود که هیجده هزار و هشتصد و شصت و سه تومان هر چه هست آنچه از درشکه های از برای و کرایه عمل میشود پس از وضع مخارج عاید بلدی شود .

رئیس - اینجا بعضی از نمایندگان تقاضای رای علنی کرده اند چون اوراق هم حاضرند حالا رای بقیه و قعود گرفته میشود .

مقیم السلطنه - اینجا مکرر صحبت شد که مدتی که برای اجرای نظامنامه معین شده که بعد از آن کاملاً مجرا شود بیکهفته بود و بنشیند بعد از آن تمام جزئیات نظامنامه مراعات شود و این مطلب هم خالی از حقیقت نیست ممکن است بيك مطلبی که به نسبت تغییر مهم باشد امروز مذاکره شود و رای گرفتن در این مسئله بماند برای جلسه آتی که در این مدت باز تحقیقات خارج بشود آنوقت رای گرفته شود و اگر اینطور شود البته سنجیده تر خواهد بود .

رئیس - رای میگیریم در اینجا که موافق تقاضای آقای متین السلطنه این رای بجلسه آتی بماند یا اینکه در همین جلسه اخذ رای بشود هر کس تصویب میکند بماند بجلسه آتی قیام نماید (تصویب شد)

رئیس - رای میگیریم در اینکه به بلدی طهران موافق تصویب کمیسیون این اندازه مادانه شود هر کس تصویب میکند قیام نماید (تصویب شد)

وحید الملک - عرضی دارم و آن اینست که آقای مؤتمن الملک اظهار کردند در باب رعایت نظام داخلی و رعایت مخالف و موافق در نطق استدعا دارم نظرها بطریق مخالف و موافق شود

رئیس - رعایت میشود (راپورت کمیسیون اعتبارنامه ها راجع بنمایندگان قرائت شد)

رئیس - این راپورت راجع بنمایندگان کاشان است و دوم ترتیب قرائت شده و مذاکرات زیاد بعمل آمده برای اینکه مختصر مذاکراتی بشود

وتکلیف معلوم شود قرائت شد و یک نفر از این دو نفر بموجب این ورقة استعفا داده است و باره ملاحظاظ بوده که راجع بآن یک نفر نبوده است باینجه مذاکرات کمتر خواهد شد (عرضه استعفا بامضای احمدعلی فخرالملک قرائت شد)

حسنعلی خان - در این مسئله در دو جلسه آنچه مذاکراتی که مبنایستی بشود شده و قبل از اینکه بدانم غفاری استعفا کرده است و قرائت نامه ایشان قرائت شود میخواستم عرض کنم که تا ایشان تفکیک شونده در باره هر کدام از ایشان جدا گانه رای بدهند باره از ایرادات بود که راجع بشیانی نبوده مثل نفوذ حکومتی و مسئله سن که همان اختصاص غفاری داشته است پس بهتر این است که در این موضوع مجلس تفکیک بین این دو نفر بکنند و در باره هر یک جدا گانه رای بدهد **سلیمان میرزا** - این استعفا مانع تحقیق نخواهد بود زیرا که در نظامنامه داخلی قید شده است که اگر نماینده در انجمن تحقیق انتخاب او استعفا بدهد مانع تحقیق انتخاب او نخواهد بود **متین السلطنه** - من این را استعفا نمیدانم برای اینکه در ابتدایش کردن ما گذاشته است که انتخاب من صحیح است و مثل این است که اگر برای شما که دچار محظوراتی میشود دلم نپسوخ استعفا نمیدادم و تأیید میکنم فرمایش آقای حسنعلی خان را که باید تفکیک نمود برای اینکه اغلب از ایرادات درباره غفاری است و راجع بآقای شیانی نیست بهتر این است که اعم از اینکه استعفای او قبول کنیم یا نکنیم درباره هر یک جدا گانه رای بدهیم

میرزا اسمعیل نویری - فرمایش حضرت والا سلیمان میرزا که باید تفکیک شود صحیح است باید مجلس هم همین کار را بکند بجهت این بعضی از ملاحظاظ هست که در باره هر دو نیست و فرمایش آقای متین السلطنه که فرمودند استعفا نیست استعفا صحیح است ولی مقدمات بدی نوشته است **فهییم الملک** - کمیسیون خودش تفکیک کرده است زیرا که در نه ماده ایرادات و نظریات خودشان را گفته اند و یکی یکی مذاکره میشود هر کدام را مجلس صحیح میداند قبول میکند والا رد بکنند و معلوم است که بعضی از ایرادات راجع به هر دو است و بعضی یکی کمتر راجع میشود در ضمن تصویب معلوم خواهد شد که کدام را مجلس تصویب کرده است و هر کدام که رد شد تجدید انتخاب میشود و این استعفای هم که حالا کرده اند اگر وکالت ایشان رد شده هیچ والا استعفاء صحیح است و عوض را مجلس انتخاب می نماید

آقای سید جلیل - این استعفاء را استعفا نمیتوان گفت استعفا بعد از قبول است و این در حالی که تصدیق بنمایندگی او نشده است استعفا داده است هم در خصوص تفکیک این موادی که در آنجا نوشته است يك ماده از آن راجع است بمسئله سن که يك نفر اختصاص دارد در باقی ایرادات شریکند و در این موضوع دو مرتبه مذاکره شده و تمام آقایان و کلاهی از خارج و داخل تحقیقات کرده اند که امروز اخذ رای شده مطلب ختم شود **ابوالقاسم میرزا** - می خواستم عرض کنم آن موادی که کمیسیون در راپورت نوشته است کله در وضع انتخاب است که راجع به هر دو است فقط يك

ماده در خصوص سن است که راجع بغفاری است اگر چنانچه مجلس آن مواد را پذیرفته است هیچ والا آن موادا را يك يك مطرح کرده مذاکره میکنیم و رای می گیریم

اسدالله میرزا - اول اظهار شد که در این موضوع امروز فقط رای گرفته میشود بعد داخل مذاکرات شوم بعضی از آقایان می فرمایند تمام موادی که نوشته شده است در صورتی که گفتیم آن ایراداتی که درباره نفوذ حکومتی که مشر بود پس نایب الحكومة بود و نفاذ بود و همچنین درباره سن اینها راجع بآقای غفاری بوده که در ایشان حکومت داشته است در هر حال بعقیده بنده اینست که مذاکرات آنچه باید بشود شده باید از اکثریت رای گرفته مطلب ختم شود

وحید الملک - بنده تأیید می کنم فرمایش آقای متین السلطنه را و ابداً این استعفاء را نمی پذیرم زیرا که در استعفاء نامه حقانیت انتخاب خودش را مشخصا مسلم می دهد و می نویسد که معاندین اینکار را کرده اند معاندین کجا خارج یا داخل این راپورتی است که از کمیسیون آمده است و در آخر عقیده خود را اظهار کرده خوب است آن عقیده هم خوانده شود اگر در عقیده کمیسیون تشکیلی یا اسم اختصاصی بهر یک از این آقایان برده شده است بفرمائید اگر آقایان خیال میکنند که عقیده کمیسیون راجع است بکلیه انتخابات کاشان و عدم قانونیت انجمن ولایتی آنجا خوب است يك رای بر عقیده کمیسیون اظهار شود در راپورت کمیسیون نه اسم از تفکیک است نه راجع است بيکی از آنها این راجع است بکلیه انتخابات کاشان

حسنعلی خان - بنده عرض میکنم این راپورت دارای مواد مختلفه است بعضی از آن مواد راجع به شخص شیانی است و بعضی راجع بغفاری است و بعضی هم ظاهر را راجع بهر دوست در این صورت نمیشود کلبه مطرح کرده باید تفکیک شود یا آنکه ماده بماده مطرح شود چاره جز این ندارد **ناصر الاسلام** - بنده عرض میکنم اول بهمان

ادله که ذکر شد چه آقای حسنعلی خان فرمودند چه دیگران باید هم بین آقای غفاری و شیانی تفکیک شود و هم بین مواد و باره ملاحظاظ خارجی و ادلشت کمیسیون را باین دقتهای زیاد و این کنجکاوها و باین اندازه دقت در اعتبار نامه دیگران شده است و حالا که یکی از آنها استعفا کرده بنده عقیده ام اینست که استعفا او را بپذیرند و در خصوص آقای شیانی مذاکره نموده رای بگیرند **مهرز الملک** - بنده میخواستم

عرض کنم در این راپورت بعضی شرایط است که مبطل انتخابات اصلا نیست و در این راپورت ذکر کرده اند بخصوص تحقیقات نمای ملاحظاظ فلان انجمن ولایتی قانونی تشکیل شده است یا خیر جزء تکلیف کمیسیون نبوده است و بعضی شرایط است که مبطل است اینکه انجمن ولایتی قانونی نبوده ابطال انتخابات را نمی نماید باری در آن شرایط که مبطل و مبطل انتخابات است این دو نفر شرکت ندارند مثلاً در ماده راجع بملت سن و باینکه غفاری پسر

حاکم بوده و نفوذ حکومتی داشته اینها راجع بآقای غفاری است و راجع بشیانی نیست پس باید تفکیک شود در این مواد سه شرط است که راجع بغفاری است دو شرط که عرض کردم واضح است و يك شرط که عده آست مخفی است و تمام ملاحظاظ مینویسند و میخواهیم بگوئیم و بنده عرض میکنم حالا که استعفا داده است و مارا راحت کرده است پس در حق آقای شیانی مذاکره مینمائیم و رای میگیریم

فهییم الملک - اینکه آقای مهرز الملک فرمودند کمیسیون مکلف بتحقیق حال انجمن نبوده است و قانونی نبودن انجمن ضرری باینستخاب ایشان نمیرساند این مطلب صحیح نیست بنده بکلی رد میکنم عرض میکنم چون انجمن نظار انتخاب شده است از اعضای انجمن ولایتی که او بی قانونی بوده است و معلوم است صحت انجمن نظار موجب صحت انتخاب و بطلان انجمن نظار باعث بطلان انتخابات بالبداهه خواهد شد بجهت اینکه وقتی در خود انجمن نظار اشکالات وارد شود اطمینانی باممال آنها و صحت انتخابات نخواهد بود با وجود شکایت اما اینکه فرمودند تفکیک شود تا یک اندازه صحیح است ولی در بعضی از مواد هم شریک می باشند اما در خصوص این جزء از فرمایش ایشان که مجلس استعفا او را بپذیرد این بکلی غلط است برای اینکه الان مشکوک است نمایندگی ایشان پس از خواندن ماده باده و دقت در آنها آنوقت رای در باره ایشان گرفته میشود مجلس یا قبول می کند یا رد میکند اما پس از آنکه استعفا ایشان را قبول کردیم ثابت میکند صحت انتخاب ایشان را و این نمی شود پس باید در حق ایشان هم اول از مجلس رای گرفته شود در صورتی که ایشان پذیرفته شدن آنوقت مجلس مختار است در رد و قبول استعفا ایشان

تقی زاده - اینکه مهرز الملک اظهار کردند يك جهت مخفی داشته است اولاً این را رد می کنم او هیچ علت مخفی نداشته است و اینکه استعفا او را بپذیریم اسمش را بگوئید چه بگذاریم استعفا که را بپذیریم استعفا کس را که معلوم نیست و کلبه است یا خیر بملاوه يك مطلب عده در این ملحوظ است و آن اینست که اگر استعفا را قبول کنیم ثابت میکند و کالت را آنوقت عرض او را که بخواهیم انتخاب کنیم حق مجلس می شود انتخابات اما در صورتیکه مجلس نپذیرد و کالت او را حق خود کاشانست عوض او را انتخاب کند یعنی وکیل خودش را انتخاب نماید و در آخر عرض خود می گویم در باره اشخاص هم باید رای مخفی گرفته شود

ابوالقاسم میرزا - ملاحظاظ می شود از اجازه هائی که داده میشود حضرت عالی ملاحظاظ شخصی می فرمائید برای اینکه بنده وقتی اجازه خواستم آنجا آقای مهرز الملک نوشتند اسم بنده را و بنده از بنده چند نفر اجازه خواستند حضرت عالی بآنها اجازه دادید و بنده اجازه ندادید **رئیس** - اسم شما اینجا نوشته است و ده نفر قبل از شما اجازه خواسته اند اینجا نوشته شده است من تمام آن ده نفر را کنار بگذارم بشما

ابوالقاسم میرزا - ملاحظاظ می شود از اجازه هائی که داده میشود حضرت عالی ملاحظاظ شخصی می فرمائید برای اینکه بنده وقتی اجازه خواستم آنجا آقای مهرز الملک نوشتند اسم بنده را و بنده از بنده چند نفر اجازه خواستند حضرت عالی بآنها اجازه دادید و بنده اجازه ندادید **رئیس** - اسم شما اینجا نوشته است و ده نفر قبل از شما اجازه خواسته اند اینجا نوشته شده است من تمام آن ده نفر را کنار بگذارم بشما

ابوالقاسم میرزا - ملاحظاظ می شود از اجازه هائی که داده میشود حضرت عالی ملاحظاظ شخصی می فرمائید برای اینکه بنده وقتی اجازه خواستم آنجا آقای مهرز الملک نوشتند اسم بنده را و بنده از بنده چند نفر اجازه خواستند حضرت عالی بآنها اجازه دادید و بنده اجازه ندادید **رئیس** - اسم شما اینجا نوشته است و ده نفر قبل از شما اجازه خواسته اند اینجا نوشته شده است من تمام آن ده نفر را کنار بگذارم بشما

اجازه بدهم شما ابداً حق این اظهار را نداشتید من بجهت وجه ملاحظاظ میکنم **ابوالقاسم میرزا** - عرض میکنم **رئیس** - ابداً حق ندارید و بتوسط زنك مجلس را ساکت نمودند

ابوالقاسم میرزا - بموجب نظامنامه باید رعایت موافق و مخالف شود و بنده مخالف بودم و شما بچند نفر موافق بیایی اجازه دادید **رئیس** - اولاً چطور بدانم که شما مخالف یا موافق بودید ثانیاً اینکه بیایی هم اجازه داده شود نمیشود چند نفر را گذاشت و بشما اجازه داد **آقا شیخ اسمعیل هشترودی** - عرض ابوالقاسم میرزا اینست که باید بموجب نظامنامه اجازه بدهید که از مخالف رای خود دفاع بکنم و همین طور است که او می گوید

رئیس - اینطور نیست قبل از او اجازه خواسته بودند حالا چون در این راپورت پاره مواد هست که فقط راجع بآقای غفاری است از قبیل قلت سن و نایب الحكومة و غیره که شامل آقای شیانی نمی شود باین جهت باید تفکیک نمائیم و اول در حق آقای غفاری رای می گیریم هر کس نمایندگی آقای غفاری را موافق راپورت کمیسیون تصویب نمیکند مهره سیاه بیا ندادند و هر کس تصویب میکنند سفید خواهد انداخت (رای گرفته شد) **آقای معاضد الملک** نتیجه را باینطور اعلام نمودند

عده حضار ۵ نفر مهره سفید ۹ سیاه ۴۰ امتناع ۵ **رئیس** - موافق این رای نمایندگی آقای غفاری رد شد **وحید الملک** پس باید عوض ایشان را حوزه کاشان انتخاب نماید **رئیس** - در خصوص نمایندگی آقای شیانی رای می گیریم هر کس موافق راپورت کمیسیون نمایندگی ایشان را رد میکند سیاه و هر کس قبول میکند سفید خواهد انداخت (رای گرفته شد معاضد الملک نتیجه را باینطور اعلام کرد)

عده حضار ۵۷ سفید [۳۴] سیاه [۲۰] امتناع [۵] **رئیس** - بموجب این رای آقای شیانی بصورت مجلس قبول شدند **وزیر عدلیه** - لایحه ایست راجعه بقوانين نکول و قبول بروات تجارتي قبلاً لازم است بعضی توضیحات بدهیم بعضی مسائل است که در حکم عدلیه محتاج الیه امروزه است بطوریکه ما نمیتوانیم منتظر گذاشتن کلیه قوانین عدلیه در مجلس شورای ملی بشویم باینجهت بنده لازم دانستم که آنها را بپنداریم با اجازه مجلس تا هم يك درجه تکلیف مردم همین شود وهم تکلیف محاکم معلوم و مبین شود از آن جمله همین قانون نکول و قبول بروات تجارتيست که لازم میدانم هر چه زودتر از مجلس بگذرد و اگر اجازه میفرمائید این مقدمه که خیلی مختصر است قرائت شود مقدمه که در ظهر آن لایحه از لسان وزیر عدلیه نوشته شده بود مبنی بر دلیل مختصری بر

وزیر عدلیه - لایحه ایست راجعه بقوانين نکول و قبول بروات تجارتي قبلاً لازم است بعضی توضیحات بدهیم بعضی مسائل است که در حکم عدلیه محتاج الیه امروزه است بطوریکه ما نمیتوانیم منتظر گذاشتن کلیه قوانین عدلیه در مجلس شورای ملی بشویم باینجهت بنده لازم دانستم که آنها را بپنداریم با اجازه مجلس تا هم يك درجه تکلیف مردم همین شود وهم تکلیف محاکم معلوم و مبین شود از آن جمله همین قانون نکول و قبول بروات تجارتيست که لازم میدانم هر چه زودتر از مجلس بگذرد و اگر اجازه میفرمائید این مقدمه که خیلی مختصر است قرائت شود مقدمه که در ظهر آن لایحه از لسان وزیر عدلیه نوشته شده بود مبنی بر دلیل مختصری بر

ازوم آن قانون قرائت نمودند بعد خود لایحه قانون را ذکاء الملک قرائت کردند **رئیس** - مجلس تصویب میکند که بکمیسیون متکرات پرود **وزیر عدلیه** - بنده فوریت این قانون را تقاضا میکنم **رئیس** - حالا لازم است بکمیسیون عدلیه یا بکمیسیون متکرات کدام رجوع شود (گفتند به کمیسیون قوانین عدلیه رجوع شود)

رئیس - جناب وزیر عدلیه تقاضای فوریت آنرا مینمائید مجلس حرفی ندارد یا خیر؟ **آقا شیخ اسمعیل هشترودی** - فوریت را با اصطلاح نظامنامه **رئیس** - بلی **افتخار الواعظین** - وزیر مالیه لایحه آورده بودند و فوریت را تقاضا کردند چون معنی فوریت را نمیدانستند حالا لازم است معلوم شود که ایشان هم فوریت در نظامنامه موادشان است و یا خیر؟ **رئیس** - بلی فوریت با اصطلاحی که در نظام نامه داخلی قرار شده است اینست که پس از مراجعت از کمیسیون بیش از یک شود در آن نمیشود **وزیر عدلیه** - خیر مجلس هر قدر میخواهد در این شور نماید عرض بنده از فوریت این که بر سایر قوانین که بجنس پیشنهاد شده است مقدم دارند مثلاً مقدم بر قانون ثبت اسناد نمایند

رئیس - یک ربع نفس است (مجلس متفرق شد پس از بیست دقیقه منعقد گردید) (ذکاء الملک راپورت کمیسیون متکرات را راجع بطرح آقای تقی زاده در خصوص انتخابات مجلس قرائت کردند) **لسان الحکما** - لازم است کمیسیون بین طرح آقای تقی زاده را هم عودت بدهد بعد اصلاحاتی که کرده است بنویسد حالا هم اول همان طرح را قرائت نمایند (عین عبارت طرح آقای تقی زاده را قرائت کردند در خصوص عبارت کمیسیون مذاکرات زیاد بعمل آمده یاره اشکالات گردیدند از آنکه بواسطه توضیحات رفع یاره اعتراضات شد رئیس اظهار کرد اول باینکه کمیسیون نوشته است رای میگیریم هر کس این عبارت را تصویب می کند قیام نماید) **رئیس** - با ۴۸ نفر رای دهندگان از جمله ۵۸ نفر اکثریت حاصل است (راپورت کمیسیون بودجه

راجع بعقوق مرحوم میرزا محمد علیخان لشکر نویس قرائت شد مشر بر اینکه در حق شه باز خان و غیات الدوله که مشغول کارند کمیسیون بودجه چیزی تصویب نمی کند داده شود لکن در حق سید حضرت که بیکار است و عیال و دختر او تصویب میکنند) **وکیل الرعايا** - در راپورت دیده می شود تا دینارات هم نوشته میشود خوب است اینرا بمذاق این ترک کنند و تمام بنویسند **محمد هاشم میرزا** - در قانون متوفیات گویا نوشته شده است از انصاف تومان بیالارا نباید داد حالا باید دانست که این دائمی است یا موقتی است

وکیل الرعايا - در راپورت دیده می شود تا دینارات هم نوشته میشود خوب است اینرا بمذاق این ترک کنند و تمام بنویسند **محمد هاشم میرزا** - در قانون متوفیات گویا نوشته شده است از انصاف تومان بیالارا نباید داد حالا باید دانست که این دائمی است یا موقتی است

وکیل الرعايا - در راپورت دیده می شود تا دینارات هم نوشته میشود خوب است اینرا بمذاق این ترک کنند و تمام بنویسند **محمد هاشم میرزا** - در قانون متوفیات گویا نوشته شده است از انصاف تومان بیالارا نباید داد حالا باید دانست که این دائمی است یا موقتی است

ارباب کیخسرو - اینکه گفته اند کسر نباید بنویسند و در قانون متوفیات نوشته شده است کسر در اصل است نه کسر در تقسیم **وکیل التجار** - بنده باز در پیشنهاد خود عرض دارم که در حق اینها لازم است توضیحات بدهند که حال فقر و غنای آنها چیست و آنها که مستخدم هستند وضعیتشان چیست تا از روی بصیرت رای می توانم بدهم

لسان الحکما - بنده عرض می کنم اینکه در حق آن دو نفر که مستخدم هستند چیزی بر قرار نشده است اسباب دل سردی مستخدمین دولت خواهد شد بنده عقیده ام این است که همان قسمت را بآن ها بدهند جزو مواجب آنها محسوب نمایند **فهییم الملک** - امروز نظر کمیسیون و مجلس باید در این مسئله همیشه معطوف باشد که آن ترتیب غلط سابق که حقوق داده می شد منسوخ نماید و امروز که در حق آن دو نفر چیزی منظور نکرده است کمیسیون بمناسبت این است که آنها مشغول کارند و حقوقی هم دارند لکن آن يك پسر بمدرسه میرود و هنوز قابل اشتغال بيك خدمت و نوگری نیست و در حق عیال او و آن پسر هم مقرر شد ملاحظاظ اینست که هر قدم بوده یا بحق یا باطل ترتیب نوگری سابق آنطور بوده پدر آنها خدمت کرده است بدانند که دولت و ملت حقوق خدمت آنها را منظور دارند

ارباب کیخسرو - بموجب قانون متوفیات باید نصف حقوق را تا یازده سال در حق ورثه برقرار کرد **فهییم الملک** - این شرط در صورتی است که حقوق کمتر از انصاف تومان باشد **سلیمان میرزا** - بنده عقیده ام این است که حقوق را باید بستمین دولت داد و در آنجا آنها که مشغول خدمت هستند و آنها داده نشده است باید با آنها داده شود و از بابت حق خدمت آنها یعنی حقوق اداری آنها محسوب شود **وکیل الرعايا** - بنده عقیده ام اینست که قانون متوفیات که نوشته شده است مادام که مجلس او را نسخ نکرده است باید مجرا باشد همان ترتیب که ذکر شد اگر کسی مشغول خدمت دولتی است حقوقی که با او داده میشود از بابت اداری او محسوب می شود لکن در حق آنها هم که مشغول خدمت هستند و بموجب آن قانون هر چه دلالت دارد يك چیزی می دهیم آن حق السکوت را بنده میگویم باید داد باین ترتیب صحیح در این باب داده شود **افتخار الواعظین** - بنده عرض میکنم برای اینکه بستمین دولت يك امیدواری بدهیم که دو کرور مستخدمین دولت با امیدواری مشغول خدمت باشد بنده رای کمیسیون را تصویب میکنم

اسدالله میرزا - این مسئله قانونی است و اینجا يك اشکال قانونی پیدا خواهد شد اینکه يك شخص مثلاً مستخدم دولت است و صد تومان مثلاً مواجب دارد بعد دویس دارد بيکی مستخدم است و بيکی بیکار شما از این صد تومان می گوئید باینکه بیکار است بيک چیزی داده شود اما باینکه مشغول خدمت است اگر هم داده می شود جزو حقوق اداری

ارباب کیخسرو - اینکه گفته اند کسر نباید بنویسند و در قانون متوفیات نوشته شده است کسر در اصل است نه کسر در تقسیم **وکیل التجار** - بنده باز در پیشنهاد خود عرض دارم که در حق اینها لازم است توضیحات بدهند که حال فقر و غنای آنها چیست و آنها که مستخدم هستند وضعیتشان چیست تا از روی بصیرت رای می توانم بدهم **لسان الحکما** - بنده عرض می کنم اینکه در حق آن دو نفر که مستخدم هستند چیزی بر قرار نشده است اسباب دل سردی مستخدمین دولت خواهد شد بنده عقیده ام این است که همان قسمت را بآن ها بدهند جزو مواجب آنها محسوب نمایند **فهییم الملک** - امروز نظر کمیسیون و مجلس باید در این مسئله همیشه معطوف باشد که آن ترتیب غلط سابق که حقوق داده می شد منسوخ نماید و امروز که در حق آن دو نفر چیزی منظور نکرده است کمیسیون بمناسبت این است که آنها مشغول کارند و حقوقی هم دارند لکن آن يك پسر بمدرسه میرود و هنوز قابل اشتغال بيك خدمت و نوگری نیست و در حق عیال او و آن پسر هم مقرر شد ملاحظاظ اینست که هر قدم بوده یا بحق یا باطل ترتیب نوگری سابق آنطور بوده پدر آنها خدمت کرده است بدانند که دولت و ملت حقوق خدمت آنها را منظور دارند **ارباب کیخسرو** - بموجب قانون متوفیات باید نصف حقوق را تا یازده سال در حق ورثه برقرار کرد **فهییم الملک** - این شرط در صورتی است که حقوق کمتر از انصاف تومان باشد **سلیمان میرزا** - بنده عقیده ام این است که حقوق را باید بستمین دولت داد و در آنجا آنها که مشغول خدمت هستند و آنها داده نشده است باید با آنها داده شود و از بابت حق خدمت آنها یعنی حقوق اداری آنها محسوب شود **وکیل الرعايا** - بنده عقیده ام اینست که قانون متوفیات که نوشته شده است مادام که مجلس او را نسخ نکرده است باید مجرا باشد همان ترتیب که ذکر شد اگر کسی مشغول خدمت دولتی است حقوقی که با او داده میشود از بابت اداری او محسوب می شود لکن در حق آنها هم که مشغول خدمت هستند و بموجب آن قانون هر چه دلالت دارد يك چیزی می دهیم آن حق السکوت را بنده میگویم باید داد باین ترتیب صحیح در این باب داده شود **افتخار الواعظین** - بنده عرض میکنم برای اینکه بستمین دولت يك امیدواری بدهیم که دو کرور مستخدمین دولت با امیدواری مشغول خدمت باشد بنده رای کمیسیون را تصویب میکنم

اسدالله میرزا - این مسئله قانونی است و اینجا يك اشکال قانونی پیدا خواهد شد اینکه يك شخص مثلاً مستخدم دولت است و صد تومان مثلاً مواجب دارد بعد دویس دارد بيکی مستخدم است و بيکی بیکار شما از این صد تومان می گوئید باینکه بیکار است بيک چیزی داده شود اما باینکه مشغول خدمت است اگر هم داده می شود جزو حقوق اداری

جلسه ۴۷

صورت مذاکرات روز پنجشنبه

۲۲ شهریور ۱۳۲۸

مجلس تقریبا چهار ساعت قبل از غروب آفتاب در تحت ریاست آقای مستشارالدله تشکیل شد.

صورت جلسه سهشنبه ۲۰ فرات گرفت هفت فقره راپورت کمیسیون بودجه قرائت و فقره بفقره بشرح ذیل تصویب شد

۱- راجع بورجه مرحوم شیخ الاسلام قزوینی مشر بر اینکه وزارت مالیه تصویب نموده نصف از حقوق نقدی او بموجب قانون متوفیات بورجه داده شود و نیز نصف از حقوق جنسی او را که وزیر مالیه تصویب کرده کمیسیون تصویب نمی نماید و مجلس رای کمیسیون را در اینکه نباید جنسی در حق ورجه مرحوم شیخ الاسلام بر قرار شود و مجلس رای کمیسیون را با کثرت تصویب نمود

۲- مبنی بر اینکه میرزا محمد علیخان لشکر نویس آشتیانی مرحوم شده و هشتصد تومان واجب داشته و وارث او منحصر بیک نفر عیال است و وزارت مالیه تصویب مینماید یکصد تومان از این مبلغ باو داده شود کمیسیون هم این مبلغ را تصویب می کند مجلس با کثرت تصویب نمود که سالی یکصد تومان تأمدت یا نوزده سال بعیال او داده شود.

۳- مشر بر اینکه مرحوم اقبال الملک خسروخان سالار افخم ششصد و چهل تومان نقد و پنجاه خروارو سی و هشت من جنس سیورسات داشت وزارت مالیه تصویب نموده از موجب نقدی از نفری پنجاه تومان در حق بکنفر عیال و هفت نفر صبایای او بر قرار و بقیه حقوق نقدی او با سیورسات ضبط دیوان شود کمیسیون هم بطوریکه وزارت مالیه تصدیق کرده تصویب مینماید پس از مذاکرات رای گرفته مجلس پیشنهاد وزارت مالیه را رد نمود قرار شد بوزارت مالیه عودت داده شده در ثانی با ملاحظاتی کافیه وزارت مالیه پیشنهاد مجلس شود

۴- دال بر اینکه میرزا ربیع آقای مستوفی سرکارات مرحوم شده و نهصد تومان واجب داشته و وزارت مالیه تصویب مینماید نصف از حقوق او در حق عیال و دو نفر صبیهاش بر قرار شود و کمیسیون هم تصویب مینماید در این خصوص رای گرفته چون مانع مزبور با کثرت پذیرفته نشد گفته شد که بوزارت مالیه عودت داده شود که از وزارت معزی البها با ملاحظاتی ثانوی پیشنهاد شود.

۵- مشر بر اینکه اعتماد الدوله پسر مرحوم عین الملک قاجار مرحوم شده و دو هزار و چهار صد تومان حقوق داشته و وزیر مالیه یک هزار و صد و هفتاد تومان آنرا به تفصیل ذیل در حق وارث او تصویب نمود.

اولاد ذکور	اناث	عیال
۴۸۰۰ تومان	۴۰۰۰ تومان	۳۶۰۰ تومان
۷۲۰۰ تومان	۹۰۰۰ تومان	

لیکن کمیسیون در حق پسرهای او نفری یکصد تومان و در باره صبایا و عیالش نفری پنجاه تومان تصویب مینماید بطوریکه کمیسیون تصدیق کرده رای گرفته با کثرت تصویب شد که تا پانزده سال بآنها داده شود

خدمت هستند بکلی بی بهره هستند آنوقت هی میگویند ملاحظه نمی کنند این پول از کجا می آید و بکجا میرود در صورتیکه قانون چیز است که متساوی شامل افراد می شود این هیچ صحیح نیست بعقیده بنده باید ترتیب دیگری را اتخاذ کرد

نقی زاده - اینها که یکی یکی می آوریم در مجلس بعقیده بنده وقت مجلس ضایع میشود اینکه اینها حق ندارند از مسلمات و بدیهیات است مادر قانون اساسی یک فصل آوریم که بگویند وزیر افتخاری نباشد بگویند وزیر افتخام اما برای الفاظ فکری نکریم مثلا اینکه میگویند حقوق حقوق معنی ندارد این بواسطیل است این همان عادت می شومه و اخلاق رذیله سابقین است که مملکت را چابیدند حالا مانسته ایم همان اساس را در مجلس میگذاریم که این داده شود یا داده نشود بنده گمان میکنم اصلا باید مجلس بگوید دادن غلط است فقط در این باب مذاکره بکند که جزئی و مناط هم فقیر و غنی را قرار بدهد این شخص متوفی برادر مهندس الممالک یا مهندس باشی است که اولادش هم که دارای منافع هستند یک یا دو اولادش که شغل دارند باید گفت از آنها که از برای شما اندوخته کرده اند مصرف معیشت نمایند.

رئیس - حالا گمان نیست که مذاکره بقدر کفایت شده است و موقع رای گرفتن است یکمرتبه دیگر راپورت را بخوانند.

(ذکاء الملک راپورت کمیسیون بودجه را راجع بحقوق میرزا محمد علیخان مصدق الدوله قرائت کرد)

رئیس - در خصوص راپورت کمیسیون راجع بمتوفیات مجلس باید یک ترتیبی اتخاذ کند و الا آن هیچ فقره است که رسید است در سر هر یک مگر چقدر میشود صحبت کرد عجالتا رای میگیریم در اینکه هر چه کمیسیون تصویب کرده است تا پانزده سال بآنها داده شود موافق صورتیکه قرائت شد هر کس رای کمیسیون را تصویب میکند قیام نماید.

معاضد الملک نتیجه رای را اینطور اعلان کرده است: حضر (۴۹) نفر رای دهندگان (۲۸) نفر

رئیس - پس مجلس تصویب کرد با آنچه کمیسیون رای داده است عدل شود با ملاحظاتی نوزده سال.

آقای شیخ ابراهیم هشترودی - من بعد فرار بدهید که رای را با ورجه که اسم رای دهندگان در آن نوشته شده است رای بگیرند و اعلان کنند کی ها این رای را داده اند شاید گمان کنند منم این رای خلاف شرع را داده ام

رئیس - خلاف شرع یعنی چه این چه اظهاری است (اسدالله میرزا و جمعی دیگر نیز تعرض کرده و آقا شیخ اسمعیل در مقام جواب بر آمد رئیس ساکت نمود طرفین را)

رئیس - جلسه آتی به روز پنجشنبه چهار ساعت قبل از غروب است موضوع شش فقره راپورت کمیسیون بودجه است که طبع و توزیع شده راپورت کمیسیون داخله در خصوص خواستن آراء بکنفر را بعضویت در انجمن ایالتی آذربایجان راپورت کمیسیون بودجه در خصوص حقوق دو ساله میرزا احمد خان حیدری در خصوص سؤالاتی که از وزارت جنگ کرده اند که طبع و توزیع خواهد شد در خصوص طرح اسدالله خان راجع بجایز شدن نمایندگان در کمیسیون بودجه [رئیس حرکت کرد مجلس ختم شد]

او محسوب شود یعنی در واقع باو داده نمی شود همان فردی است که از حقوق اداری خودش میگیرد فرض می کنیم این دو نفر هم فوت شدند آنوقت ورجه آن پسر که بیکار است باز نصف حقوق پدری خودش را میبرد و ورجه آنکه سالها بدوات خدمت کرده است بکلی بی بهره است این ترتیب بکلی غلط است باید یک فکر صحیحی کرد بلکه این ترتیب از دو جهت ضرر دارد هم اینکه مشغول کار است حال سرد میشود هم آنکه بیکار است اگر کفایت او را نکند آنچه باو برسد دیگر عقب کار نخواهد رفت.

آقای سید جلیل - اول آنچه در قانون متوفیات است و آقایان گاهی بآن اشاره میکنند آن در کمتر از پانصد تومان است علاوه بر پانصد تومان با اجازه مجلس است اما اینکه گفته میشود گاهی مناط فقیر و غنی را ملحوظ دارند خوب است آن ملاحظه را هم بنمایند که از چه اشخاص این پولها گرفته میشود آنوقت رای بدهند

فهییم الملک - اول در حق آنها که وجهی بر قرار شده است چنانچه عرض کردم بواسطه این بود که هنوز قابلیت دخول در نوکری را ندارند و بملاحظه سابقه خدمات آباء آنها همین قدر شما یک چیزی بآنها میدهید که صرف معاش جزئی نمایند تا وقتیکه بر شد برسد و داخل خدمت شوند البته آنوقت هم همین قسم در باره برادرهای دیگرش میگویند از حقوق آنها محسوب میشود همین قسم آنچه بآنها داده میشود از حقوق آنها محسوب میشود

وکیل التجار - باز تکرار میکنم عرض خود را که اینگونه از مطالب باید توضیحاتی کافیه به مجلس بیاید تا نمایندگان بتوانند رای خود را درست اظهار نمایند چون میدانم این اشخاص که دارای حقوق دولتی می باشند اغلب در زمان حیات خودشان از برای پسرهای خودشان هم یک مستمری وظیفه بر قرار می کردند آیا اینها هم خودشان مستمری دارند یا ندارند یا کدام دارند کدام ندارند این مطالب درست باید توضیح بشود.

آقای شیخ اسمعیل نوبری - اینکه گفته میشود که اگر آنها که خدمت میکنند حقوق داده نشود اسباب باس سایرین میشود اینطور نیست بعکس است امیدواری است که باز دارندگان آنها چیزی ندارند معاش داده میشود دیگر آنکه باید دانست که مجلس شورای ملی مجلس موعظه نیست نباید موعظه کرد و ما نیامده ایم بهر کس که فقیر است معاش بدهیم والا باید بتمام سی کرور مستمری بدهیم.

وکیل الرعایا - باید دانست که این پول از چه اشخاص گرفته میشود و برای چه گرفته میشود و این مملکت را شما بکدام پول خواهید اداره کرد همین پولها را باید صرف کنید آنرا هم که همین قدر است باین اشخاص بدهید این حق سکوت را هم که میدهیم بگیرند ممنون باشد.

اسدالله میرزا - اینجا یک اشتباه بزرگی شده است اینجا دو برادر هستند که مشغول خدمت هستند دو برادر هستند که مشغول خدمت نیستند شما بآن دو نفری که بیکارند حقوق میدهید و بعد هم اولاد آنها میرسد در صورتیکه آنها که مشغول